

**Tebliğ**  
**TÜRKAK Markalı Deney Raporları ve Kalibrasyon Sertifikalarına**  
**İlişkin Şartlar Hakkında Tebliğ (Akreditasyon: 2003/1)**  
**Türk Akreditasyon Kurumundan:**

**Amaç**

Madde 1- Bu Tebliğin amacı, Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından akredite edilen laboratuvarların düzenleyeceği deney raporlarının ve kalibrasyon sertifikalarının TS EN ISO/IEC 17025: 2000 Standardına ve özel şartlara uygun olarak hazırlanmasını temin ederek, kullanıcıyı kapsamlı bir şekilde bilgilendirmek, deney raporlarının ve kalibrasyon sertifikalarının mukayesesini ve uluslararası karşılıklı tanıma anlaşmalarına imza koyan taraflarca tanınmasını sağlamaktır.

**Kapsam ve uygulama alanı**

Madde 2- Bu Tebliğ, TÜRKAK'ın akreditasyon verdiği laboratuvarlar tarafından, akredite edildikleri kapsamla ilgili olarak düzenleyecekleri deney raporları ve kalibrasyon sertifikalarına dair genel ve özel şartları içerir.

**Hukuki dayanak**

Madde 3- Bu Tebliğ, 02/10/2001 tarihli ve 24541 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının Akreditasyonu Hakkında Yönetmelik" esas alınarak hazırlanmıştır.

**Kısaltmalar**

Madde 4- Bu Tebliğ'de yer alan;

- TÜRKAK: Türk Akreditasyon Kurumunu,
  - TS: Türk Standardını,
  - EN: Avrupa Standardını,
  - IEC: Uluslararası Elektroteknik Komisyonunu,
  - ISO: Uluslararası Standardizasyon Teşkilatını,
- ifade eder.

**İlgili dokümanlar**

Madde 5- Bu Tebliğde bahsedilen şartlar aşağıdaki doküman ve standartlarda mevcuttur:

- TS EN ISO/IEC 17025: 2000: Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği için Genel Şartlar,
- Ölçümlerin İzlenebilirliği Hakkında Tebliğ (Akreditasyon: 2001/6),
- TÜRKAK Akreditasyon Markası'nın TÜRKAK Tarafından Akredite Edilmiş Kuruluşlar Tarafından Kullanılmasına İlişkin Şartlar Rehberi (R10.06)

## Genel şartlar

Madde 6- Akredite bir laboratuvar tarafından hazırlanan, akreditasyon kapsamındaki çalışmaları ile ilgili olan deney raporları veya kalibrasyon sertifikaları, asgari olarak aşağıdaki bilgileri ihtiva etmelidir:

- a) Başlık (Deney Raporu veya Kalibrasyon Sertifikası),
  - b) Akreditasyon kurumunun adı,
  - c) Laboratuvarın adı ve adresi (Akreditasyon başvurusu dokümanlarında belirtildiği gibi),
  - d) Deney ve/veya kalibrasyon; laboratuvarın adresinden farklı bir yerde yapıldıysa, bu yerin adresi,
  - e) Laboratuvara tahsis edilen TÜRKAK Markası,
  - f) Deney raporunun veya kalibrasyon sertifikasının numarası (bütün sayfalarda),
  - g) Deney raporunun veya kalibrasyon sertifikasının toplam sayfa sayısı ve sayfa numaraları,
  - h) Müşterinin adı ve adresi,
  - ı) Deneyi yapılan numunenin veya kalibre edilen cihazın laboratuvara kabul tarihi (önemli olduğunda)
  - i) Kalibrasyonun/deneyin yapıldığı tarih ile deney raporunun veya kalibrasyon sertifikalarının onaylandığı tarih,
  - j) Kullanılan metotların açık bir tanımı,
  - k) Deneyi yapılan numunenin veya kalibrasyonu yapılan cihazın açık bir tanımı (seri no, tip vb.),
  - l) Deneyi veya kalibrasyonu yapan ile deney raporunu veya kalibrasyon sertifikasını imzalayan personelin; adları, görevleri veya eşdeğer tanımları,
  - m) Deney sonuçları, ölçüm sonuçları ve birimleri,
  - n) Deneylerin/ölçümlerin yapıldığı ortam şartları (ölçüm sonuçları için önemliyse),
  - o) Deney raporu veya kalibrasyon sertifikalarının, laboratuvarın yazılı izni olmadan kısmen kopyalanıp çoğaltılamayacağına dair beyan,
  - ö) İmzasız ve mühürsüz, deney raporları ve kalibrasyon sertifikalarının geçersiz olduğuna dair beyan,
  - p) Uygun olduğunda, sonuçların sadece deneyi yapılan numune veya kalibrasyonu yapılan cihazla ilgili olduğunu belirten bir beyan.
- Kalibrasyon sertifikaları; birinci fıkrada belirtilen şartlara ek olarak, gerekli olduğunda kalibrasyon sonuçlarının yorumlanması için, aşağıdaki şartları da sağlamalıdır:
- a) Ölçüm belirsizliği ve/veya tanımlanmış bir metrolojik şartname (standard) ile veya şartnamenin (standardın) ilgili maddeleri ile uygunluk ifadesine yer verilmelidir.

## **Sayfa: 29 © Copyright; TAM Bilgi İletişim A.Ş., -REGA Bilgi Bankası-**

b) Kalibrasyon sonuçlarının yorumlanmasına imkan vermek gayesiyle, beyan

edilen ölçüm belirsizliğinin hesaplanması sırasında, belirli bir güven aralığında uygulanacak şekilde standard belirsizliği genişletmek için kullanılan katsayı sertifikada belirtilmelidir.

Bu hususta farklı bir müşteri talebinin olmaması halinde, sertifikanın kalibrasyon sonuçlarını ihtiva eden bölümünde "Beyan edilen genişletilmiş ölçüm belirsizliği, standard belirsizliği  $k= 2$  olan genişletme katsayısı ile

çarpımı sonucunda %95 oranında güvenilirlik seviyesi sağlamaktadır" ifadesi yer almalıdır.

c) Ölçümlerin izlenebilir olduğuna dair deliller verilmelidir.

d) Bir kalibrasyon sertifikası ve etiketi, müşteri ile mutabık kalınan durumlar dışında, şayet bu yönde yasal bir düzenleme mevcut değilse, tekrar kalibrasyon yapma aralığı hakkında herhangi bir öneri içermemelidir,

e) Kalibre edilen cihazda herhangi bir ayarlama veya tamir yapıldığında, elde edilebiliyorsa, ayarlama ve tamir öncesi kalibrasyon sonuçları rapor haline getirilmelidir.

Kalibrasyon sertifikalarının ilk sayfası için örnek Ek 1'de ikinci sayfaları için Ek 2'de verilmiştir.

Deney raporları; ikinci fıkrada belirtilen şartlara ek olarak, deney sonuçlarının yorumlanması için gerektiğinde aşağıdaki bilgileri de ihtiva etmelidir:

a) Varsa, deney metodundan sapmalar, ekleme veya çıkarmalar,

b) Çevre koşulları gibi özel deney koşulları hakkında bilgi,

c) Laboratuvarın yaptığı dahili kalibrasyonlarda ölçüm belirsizliği hakkında beyan ve uygulanabildiğinde ölçüm sonuçlarına dair tahmin edilen ölçüm belirsizliği,

d) Gereken hallerde, elde edilen sonuçların şartnamelere uygunluk/uygunsuzluk durumunun beyanı,

Deney raporlarının ilk sayfası için örnek Ek 3'de verilmiştir.

Numune alma işleminin laboratuvar tarafından yapılması halinde, deney raporları; birinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen şartlara ek olarak, deney sonuçlarının yorumlanması için gerektiğinde aşağıdaki bilgileri de ihtiva etmelidir:

a) Numune alma tarihi,

b) Numune alınan maddenin, malzemenin veya ürünün açık bir şekilde tanımı,

c) Kullanılan numune alma planına ve prosedürüne yapılan atıf, varsa bu metodlardan sapmalar, ekleme ve çıkarmalar,

d) Numune alma sırasında deney sonuçlarının yorumlanmasını etkileyebilecek çevre koşulları.

## **Sayfa: 30 © Copyright; TAM Bilgi İletişim A.Ş., -REGA Bilgi Bankası-**

Özel şartlar

TÜRKAK İşareti

Madde 7- Akredite edilmiş kapsamlı ilgili deney raporu ve kalibrasyon sertifikalarında Şekil 1'de gösterildiği biçimde işaretleme yapılmalıdır.

\*\*\*\*\*

\* ŞEKİL VARDIR \*

\*\*\*\*\*

Şekil 1: TÜRKAK İŞARETİ

1: TÜRKAK tarafından akredite edilen laboratuvara tahsis edilen akreditasyon numarası (00000-00).

2: Her deney raporu veya kalibrasyon sertifikası için laboratuvar tarafından verilen numara.

3: Deneyin veya kalibrasyonun yapıldığı tarih. (Deneyin veya kalibrasyonun

yapıldığı ayın ve yılın son iki rakamı. Örnek: Mayıs 2001= 05-01)

4: Deney Raporunun ikinci sayfasından itibaren, TÜRKAK İşaretinde yer alan

akreditasyon numarası, deney raporu numarası ve deneyin yapıldığı tarih bilgileri serbest formatta verilebilir.

Kalibre edilen cihazlara uygulanan TÜRKAK ETİKETİ

Madde 8- Kalibre edilen her cihaza TÜRKAK Etiketini uygulanmalıdır.

TÜRKAK Etiketinin boyutları Şekil 2'de verilmiştir.

\*\*\*\*\*

\* ŞEKİL VARDIR \*

\*\*\*\*\*

Şekil 2: TÜRKAK ETİKETİ

**Sayfa: 31 © Copyright; TAM Bilgi İletişim A.Ş., -REGA Bilgi Bankası-**

1: TÜRKAK tarafından akredite edilen laboratuvarlara tahsis edilen akreditasyon numarası (TÜRKAK 00000-00).

2: Her deney raporu veya kalibrasyon sertifikası için laboratuvar tarafından verilen numara.

3: Deneyin veya kalibrasyonun yapıldığı tarih. (Deneyin veya kalibrasyonun

yapıldığı ayın ve yılın son iki rakamı. Örnek: Mayıs 2001= 05-01)

Küçük gövdeli cihazlara uygulanması gerektiğinde,

G= 14 mm, U= 20 mm olarak kullanılabilir.

Renk ve yazı şekli: Turkuaz mavisi zemin üzerine siyah harflerle, okunabilir netlik ve büyüklükte yazı kullanılmalıdır. Turkuaz mavisinin renk kodları aşağıdaki gibidir:

RGB (102, 255, 204)

CMYK (33, 0, 31, 0)

Kalite: TÜRKAK Etiketini; aşağıdaki nitelikleri sağlayacak, uygun malzemeden yapılmalıdır:

a) Etiket yapıştırıldığı yerden kendiliğinden kalkmamalı,

b) Yazılar akmamalı, silinmemeli ve herhangi bir şekilde okunaksız hale gelmemeli,

c) Üzerine yapıştırılan cihazların çalışmasını fonksiyonel olarak sınırlandırmamalıdır.

TÜRKAK Mühürü

Madde 9- Akredite laboratuvarlar için TÜRKAK Mühürü, aşağıdaki ölçülerde olmalıdır. Mühür içinde TÜRKAK yazısı ve TÜRKAK tarafından akredite laboratuvarlara verilen akreditasyon numarası (00000-00) bulunmalıdır.

\*\*\*\*\*

\* ŞEKİL VARDIR \*

\*\*\*\*\*

Yürürlük

Madde 10- Bu Tebliğ, yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve bu Tebliğin yürürlüğe girmesiyle 25 Kasım 2001 tarih ve 24594 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış "TÜRKAK Markalı Deney Raporları ve Kalibrasyon Sertifikalarına İlişkin Şartlar Hakkında Tebliğ (Akreditasyon: 2001/7)" yürürlükten kalkar.

Yürütme

Madde 11- Bu Tebliğ hükümlerini TÜRKAK Yönetim Kurulu yürütür.

**Sayfa: 32 © Copyright; TAM Bilgi İletişim A.Ş., -REGA Bilgi Bankası-**  
Ek 1: TÜRKAK Kalibrasyon Sertifikasının birinci sayfası (Örnek)

TÜRKAK		
Laboratuvarın	TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	( )
Logosu	TURKISH ACCREDITATION AGENCY	[TÜRKAK]
(TÜRKAK	tarafından akredite edilmiş	( )
Logosundan	Akredite Laboratuvarın	+-----+
küçük olamaz,	Adı ve Adresi	+-----+
bkz. R10.06)	Kalibrasyon Sertifikası	[TS EN ISO/IEC
17025]	Calibration Certificate	( )
		+-----+
		+-----+
		00000-00
		000
		00-00
		+-----+
Cihazın Sahibi		
Customer		
İstek Numarası		
Order No.		
Makine/Cihaz		
Instrument/Device		
İmalatçı		
Manufacturer		
Tip		
Type		
Seri Numarası		
Serial Number		

|Kalibrasyon Tarihi

|Date of Calibration

|Sertifikanın Sayfa Sayısı

|Number of pages of the Certificate

|Bu kalibrasyon sertifikası, Uluslararası Birimler Sisteminde (SI) tanımlanmış  
|birimleri realize eden ulusal ölçüm standartlarına izlenebilirliği belgeler.

|This calibration certificate documents the traceability to national standards,  
|which realize the unit |  
|of measurement according to the International System of Units (SI).

|Ölçüm sonuçları, genişletilmiş ölçüm belirsizlikleri ve kalibrasyon metodları  
|bu |  
|sertifikanın tamamlayıcı kısmı olan takib eden sayfalarda verilmiştir.

|The measurements, the uncertainties with confidence probability and  
|calibration methods are given |  
|on the following pages which are part of this certificate.

Mühür	Tarih	Kalibrasyonu Yapan	Laboratuvar Müdürü
Seal	Date	Calibrated by	Head of Calibration Laboratory

+-----+  
-----+

Bu sertifika, laboratuvarın yazılı izni olmadan kısmen kopyalanıp  
çoğaltılamaz. İmzasız ve mühürsüz sertifikalar geçersizdir.  
This certificate shall not be reproduced other than in full except with the  
permission of the laboratory. Calibration certificates without signature and  
seal are not valid.

**Sayfa: 33 © Copyright; TAM Bilgi İletişim A.Ş., -REGA Bilgi Bankası-**  
Ek 2: TÜRKAK Kalibrasyon Sertifikası ikinci sayfası (Örnek)

+-----+

| (Akredite Laboratuvarın Adı)

+-----+ |  
|Sayfa 2/Toplam |

00000-00 | |  
|Page 2 of |

+-----+ |

| |000 |

| |  
| |  
| |

+-----+

|00-00 |

+-----+

| (TÜRKAK kalibrasyon sertifikasının 2. ve devam eden diğer sayfalarının  
teşekkülü) |

|. Makine/Cihaz

|Instrument/Device

|. Bulunduğu yer(\*)

|Place

|. Cihazın laboratuvara kabul tarihi(\*\*)

|Date of receipt of Device

|. Prosedür

|Procedures

|. Ölçüm Şartları

|Measurement Conditions

|. Çevre Şartları

|Environmental Conditions

|. Ölçüm Sonuçları

|Measurement Results

|. Ölçüm Belirsizliği

|Measurement Uncertainty

|Beyan edilen genişletilmiş ölçüm belirsizliği, standart belirsizliğin,  $k=2$

ve | olarak alınan genişletme katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunan değerdir

|%95 oranında güvenilirlik sağlamaktadır.

|The reported expanded uncertainty of measurement is stated as the  
standard uncertainty of |

| measurement multiplied by the coverage factor  $k=2$ , which for a normal  
distribution corresponds |  
| to a coverage probability of approximately 95%

| |(Gerektiğinde, ölçüm sonuçlarının şartnamelere veya standartlara  
uygunluk beyanı.) |

| |(Kalibrasyon sırasında kullanılan referanslar ve cihazlar.)

| |(Taşeron laboratuvardan elde edilen sonuçlar açık bir şekilde  
işaretlenmelidir.) |

| |(Sertifikanın her sayfasında TÜRKAK işareti bulunmalıdır.)

| +-----+  
-----+

(\* Bu kısım yerinde kalibrasyon yapıldığı zaman eklenmelidir.)

(\*\* Bu kısım kurulu tesislerde hizmet veren kalibrasyon laboratuvarları  
tarafından eklenmelidir.)

**Sayfa: 34 © Copyright; TAM Bilgi İletişim A.Ş., -REGA Bilgi Bankası-**  
Ek 3: TÜRKAK Deney Raporunun birinci sayfası (Örnek)

+-----+  
-----+  
|+-----+ TÜRKAK  
| | Laboratuvarın | TÜRK AKREDİTASYON KURUMU  
| | Logosu | TURKISH ACCREDITATION AGENCY  
| | (TÜRKAK | tarafından akredite edilmiş  
| | Logosundan | Akredite Laboratuvarın  
+-----+  
| | küçük olamaz, | Adı ve Adresi  
| 00000-00 |  
| | bkz.R10.06 |  
+-----+  
|+-----+ |000  
| | |  
| | | +-----  
+ | |  
| | |00-00  
| | | +-----  
+ | |  
| | Deney Raporuf  
| | Testing Report



+-----+

-----+

| Müşterinin adı/adresi

| Customer name/address

| İstek Numarası

| Order No.

| Numunenin adı ve tarifi

| Name and identity of test item

| Numunenin kabul tarihi

| The date of receipt of test item

| Açıklamalar

| Remarks

| Deneyin yapıldığı tarih

| Date of Test

| Raporun Sayfa Sayısı

| Number of pages of the Report

| Deney ve/veya ölçüm sonuçları, genişletilmiş ölçüm belirsizlikleri (olması halinde) ve deney

| metodları bu sertifikanın tamamlayıcı kısmı olan takip eden sayfalarda verilmiştir.

| The testing and/or measurement results, the uncertainties (if applicable) with confidence

| probability and test methods are given on the following pages which are part of this report.

| Mühür Tarih Deney Sorumlusu Laboratuvar Müdürü

| Seal Date Person in charge of test Head of Testing Laboratory

+-----+

-----+

Bu rapor, laboratuvarın yazılı izni olmadan kısmen kopyalanıp çoğaltılamaz. İmzasız ve mühürsüz raporlar geçersizdir.

This report shall not be reproduced other than in full except with the permission of the laboratory. Testing reports without signature and seal are not valid

--- Dağarcık Sonu ---